

демократског политичког поретка у коме се поштују правила политичке игре према којима свако има онолико власти (и права) колико му та правила дозвољавају, при чему је друштво, односно поредак снабдевен и средствима да спречи кршење тих правила. Ове демократске вредности су тековине грађанских револуција и буржоаске политичке доктрине која је величала парламентаризам (поделу власти), поштовање људских права и слобода, а осуђивала и одбацивала сваки облик апсолутизма и самовоље оних који врше власт и утичу на судбину, права и интересе човека. Овако схваћена уставност у једном делу европске, западњачке политичке теорије и културе постаје и мерило за разврставање политичких система на оне уставне – засноване на уставности и оне друге, које то нису и где се не поштује уставност. Тако Француз Ерик Вајл (Eric Weil) на политичке системе гледа као на уставне системе и разликује их према томе да ли једна земља има или не устав, и ако га има, какав је: демократски (донет од народа) или је недемократски (наметнут или октроисан). По том критеријуму Вајл уочава и дели политичке системе на аутократске (или неуставне) и уставне који имају и поштују своје уставе. Ова уставност у политичком смислу не подразумева обавезно и постојање писаног устава јер пракса показује да постоје и земље (као рецимо Велика Британија) које немају чврст и писани устав, али и поред тога поштују и негују све оне демократске вредности које прокламује и гарантује писани устав.

2. ЗАКОНИТОСТ КАО ПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ ПРИНЦИП

Као и уставност, и принцип законитости има своје и правно и политичко значење. У правном смислу, законитост показује да је једна држава потчињена владавини закона као опште неретроактивне норме и да је као таква – прецизно правно нормирана. У правном поретку такве земље сви акти и норме су засновани на закону као највишем правном акту (после устава). Принцип законитости подразумева супрематију (надмоћност) закона, да је закон изнад свих осталих правних аката, чиме се успоставља хијерархијски однос између делова правног поретка али и њихова усклађеност. У тој хијерархији која влада у правном поретку уочавају се акти који су поређани по својој правној снази одозго па наниже – од закона (и устава) који има највећу правну снагу па све до нижих аката који су мање и најмање правне снаге. По начелу законитости, нижи акти произилазе из оних виших и, у крајњој линији, из закона као највишег општег акта, али су и усклађени са њим, дакле сагласни или, другачије